

הרהורים על מיכה (כעין התנצלות)

אין דבר העומד בפני שר הזמן, והכל סופו לשקוע בתהום הנשיה. הדבר חל על הכל ואין להימלט ממנו. כל הבטחותינו הגדולות וה"מטפיסיות": ברגעי משבר וכאב ובעתות אושר, כולן שוקעות ואובדות בחיי היומיום. כל שבועותינו בסגנון "תמיד" ... "לעולם" ... ו"אף פעם לא" כולן אנושיות ולפיכך כולן זמניות. אין להימלט מכך, אך למרות זאת תחושת הדבר לחלוטין אינה טריביאלית, היא לעתים אף מהממת ומזעזעת בפרט שאנו נזכרים ביקירנו שחסרים לנו. והדבר קרה לי השבוע שנזכרתי ממספר היבטים שונים בחברי האהוב מיכה.

פעמים רבות במשך השנתיים האחרונות עמדתי על סף כתיבתם של הרהורים אחדים אודות חברי מיכה, אך ככל הפעמים, ניסיתי להתחיל במלאכה אך מיד נרתעתי, כשלתי. קשה, קשה מאוד לכתוב כמה שורות או עמודים על אדם שחייתי עמו שנים כה רבות. הרגשתי הפרטית היא תמיד שקטונתי כדי לומר משהו על מישהו, וביחוד אם הוא היה קרוב לך. דומני שכל ניסיון לומר משהו משמעותי על אדם יקר לך, ידון בהכרח לכשלון.

ואז מה נותר? נותרות הסיסמאות המליצות והשכליות אשר בהן משתמשים האנשים כדי לברוא "מיתוס" חדש, להישבע באופן מטפיסי לעבוד אותו, וכמובן להיכשל בכך. מאחר שתמיד חשתי בוז לאופן כתיבה כזה, לא אנסה לחזור עליו. במקום זאת, אנסה, אולי, להעביר מספר התרשמויות שלי, סובייקטיביות לחלוטין, שעלו בי בעת האחרונה. אנסה לשרטט, אולי, מספר השתקפויות או הרגשות של אדם ביחס לאדם אחר החסר לו.

לפני זמן קצר יצא לי שהזדמנתי עם מישהו והלה הזכיר את שמו של אלמוני. התגלגלה שיחה ובמהלכה ביקשתי מאותו מישהו שינסה לספר לי משהו על אותו אלמוני. הלה החל לעשות כן. ופתאום מצאתי את עצמי מפסיק אותו וקורא – הא, כזה כמו מיכה, שד? אינני זוכר את תשובתו אך זכורני שמצאתי את עצמי נדהם ומבויש מעט משאלתי. הן כבר כמעט ששנתיים מיכה כבר אינו בין החיים, ולמרות זאת אני חושב עליו ומדבר עליו, באופן הכי אינסטינקטיבי בגוף הווה. לאחר מכן הרגשתי מעין גאווה או שמחה, כאחד האומר לעצמו – הו טוב שבמובנים מסוימים

אתה מדבר על מיכה, כאילו שהוא קיים איתך, כאן ותמיד. אכן לעתים אנו מפתיעים את עצמנו לגבי תחושותינו ביחס לעצמנו...

ובמחשבה שניה דומה שהצלחתי להסביר לעצמי את פשר העניין. הן מיכה לגבי – ולגבי רבים אחרים- הוא חלק ממהלך גידולנו. הוא חלק בלתי נפרד מאותו מכלול הנקרא שכונה או ילדות. הן מיכה לגבי הוא חלק מנוה מגן. הדבר אף יותר מורכב. דומה שמיכה נהפך לגבי חלק מתפיסת מושג מסוים – למשל המושג "להיות מוצלח" – וברגע שאני נתקל ביצוג של המושג, אני באופן אוטומטי נדלק לאסוסיאציה של מיכה.

דומני שלפחות במובן זה יש כיסוי להתחיבות – מיכה, אנו לא שוכחים אותך, אתה איתנו.

אני עומד היום על סף נסיעה לטורונטו קנדה, מקום בו מיכה שהה מספר חודשים. אני מוכרח להודות – והדבר אולי מגוחך במקצת – שאחת ההרגשות שיש לי ביחס למקום ולמקומות ספציפיים בתוכו (לקונסוליה) היא – כאן מיכה היה בדיוק לפני שנתיים. הדבר קצת מגוחך, שכן אין לי את ההרגשה הזו ביחס לנוה מגן שהייתה ביתנו של מיכה כל חייו ולמרות זה יש לי את ההרגשה ביחס למקום רחוק, שעדיין אף פעם לא הייתי בו, ושב מיכה שהה תקופה קצרה.

אחד הדברים שמפתיעים אותי עד היום –אך לא רק אותי- היא העובדה שבמצבים מסוימים אנו (החברים של מיכה) שואלים את עצמנו איך היה מביין את המצב, כיצד הוא היה מגיב, מה הוא היה אומר. הדבר קרה בתדירות גבוהה בשנה האחרונה לגידי ולי ששוחחנו לגבי החלטות שונות אישיות וכלכליות.

אותי הדבר הפתיע במקצת שכן תמיד האמנתי שאני מעריך ומכבד עצמאות מחשבתית, וסולד ובז מכל אותוריטות למיניהן, יהיה סוגן אשר יהיה. אך כנראה שלגבי מיכה הדבר שונה במקצת...

אך התחושה הראשית שעוברת בי פעמים רבות שאני עובר בשיכון היא שפשוט השיכון נעשה צר יותר ועני יותר. וכמובן שבמילה שיכון אני מתכוון לתרבות חיים שלמה של מחזור.

מיכה חסר לי מאוד.